

Analyse av pressetekster

MEVIT1510 - UiO
HØST 2009
Ragnhild Fjellro

Hvorfor diskursanalyse?

- Som oftest på de tekstene vi leser mest (1/4 av alle nordmenn leser VG hver dag)
- Stille spørsmål ved «hverdagstekstene»
- Se hvordan tekst virker sosialt og kulturelt
- Finne doxa; det som tas for gitt (i redaksjoner f.eks, uuttalte normer som bare sitter i veggene)

Hva tar vi for gitt?

- rettigheter
- relasjoner
- kunnskap
- identitet

Hva er diskurs?

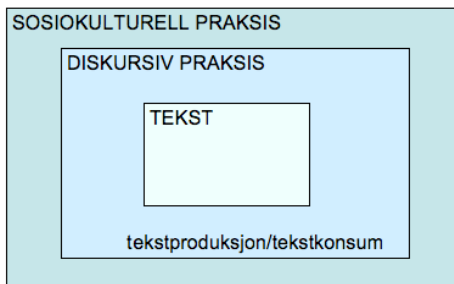
Dagligtalen:

- en diskusjon
- et spesielt språkbruksmønster

I diskursanalysen:

- *tekst i kontekst*

Analytisk rammeverk

Kontekster

- Kartlegg mulige kontekster.
 - kulturkontekst
 - situasjonskontekster
 - tekstuell kontekst (kotekst, intertekstualitet og sjanger)

Hvilke kontekster står denne forsiden i? Og filmen?

Analyse av diskursiv praksis

- TEKSTPRODUKSJON
INSTITUSJONELLE PROSESSER:
 - redaksjonelle prosedyrer
 - rutiner
- TEKSTKONSUM:
DISKURSIVE PROSESSER
 - når og hvor leser vi aviser/ser TV/hører radio
 - en del av den daglige rutinen
 - alene eller sammen med noen

2 NYHETENE TOPPSAKER INNENRIKS UTENRIKS SNOP VIDEO BLOGG

FREDRIK GRÆSVIK SETT FRA VERDEN

Dødsdømt i Kongo 09.09.2009

(Kisangani, Kongo) På en fuktig madrass på gulvet i en sju kvadratmeter stor celle i fengselet i Kisangani, legger to dødsdømte nordmenn seg for å sove i kveid. Slik de har gjort hver kveid de siste månedene. Det er nå over fire måneder siden Tjostolv Moland og Joshua French ble arrestert. Over fire måneder siden de to nordmennenes sjefler ble brutalt myrdet. Skutt i hodet på Kongo holdt.

Saken fortsatter trolig sin gang gjennom det kongollesiske rettsystemet de neste månedene. Moland og French må, uansett utfall av en endelig ankesak, belage seg på å bo under ekstreme forhold, i minst flere måneder fremover. De har begge vært syke i fengselet. De har fått konstateret malaria og har pådratt seg en rekke mage- og tarminfeksjoner. Det er grenser for hva de tåler. Selv om Kongo ikke lenger effektuerer dødsstraff, er det ingen garanti for at Moland og French vil overleve.

Slik er den harde virkeligheten for de to som hver natt bretter myggnettingen over seg mellom de råtefulle celleveggene i Kisangani. Og det vet de. En kraftig infeksjon kan bety døden. Det er også det de sier de frykter mest nå. At en sykdom vil knekke dem før de er ferdige med ankesakene og eventuelt kan komme seg hjem til Norge. Da jeg besøkte de to i fengselet i ettermiddag, lå en eldre fange på en bane bare meter unna oss. Svak, skjelvevise og kjempende for livet. Om han overlevde dagen, har han neppe lang tid igjen.

I lysst fra en enslig pære på veggen forsøker Moland og French å få tiden til å gå. En runde i cellens stadig voksende bibliotek, avisenes titler som lokker frem gjettenhumer(?) bildet hos de dødsdømte og besøkende, Henri Courniers legendariske bok Papiillon, en transkripsjon som brukte halve livet på å forsøke å ramme 70 fanger. # an klessekar som har finnas i antihver celle. Den er da også nå

Fredrik Græsvik ble født i Oslo 28. mars, 1967. Han har jobbet i TV2s utenriksredigering siden januar 1994, og var i årene 1998 - 2002 sjernkjesjel i TV 2. Han har tidligere jobbet i NRK og...

[Les mer](#)

Hvordan kan den diskursive praksisen til denne bloggposten beskrives?

Tekstanalysen

- Finn hvilke sjangere testene trekker på
- Beskriv og fortolk visuelle og verbalspråklige trekk som er relevante i den aktuelle konteksten

F.eks:

- Vokabular
- Grammatikk
- Semantikk: meningsdannelse
- Syntaks: setningsoppbygging

Valget av kilder og talegjengivelse

- hvem snakker, hvem refereres, hvem er ikke engang konsultert og hvem kommer overhodet ikke til orde?
- hvordan gjengis kildene?
 - direkte tale (talestrekk)
 - indirekte tale (gjenfortelles)
 - fri indirekte tale

Agens og patiens

- Agens = den som utfører handlingen i en setning
- Patiens = den handlingen går utover
- Agens er ofte skjult
- Se ulike former for å utelate agens; side 96 i Benestad Hågvar

Layout og bildebruk

- multimodal analyse:
 - plassering (informasjonsverdi)
 - oppmerksomhet (framtrødenhet)
 - sideuttegning (innramming)

Presupposisjoner

- en underforstått forutsetning i teksten:
 - refererer til noe vi forutsetter er kjent
 - varierer med konteksten

Verb kategoriserer kilder

- Anføringsverb
- Annen verbbruk
- Hva signalisere de ulike anføringsverbene og verbene om kildene?
- Hva signaliseres om rapporteringen?

Modalitetsanalyse

- hvor sikker er den som snakker?
- høy modalitet: *helt sikkert, uomtvistelig, han skal, hun må, vil gi, er krise*
- lav modalitet: *kanskje, kan sies, i noen tilfeller, tendenser til, jeg kan ikke se at*

Modelleser

- hvem henvender teksten seg indirekte til?
- den som forutsettes å lese teksten
- måten leseren forutsettes å lese teksten på
- må se teksten i sammenheng med konteksten
